

■ Emre YULUĞ¹
■ Halis DOKGÖZ²

GİRİŞ

Çocuk İstismarı ve Çocuk Cinsel İstismarı

Giriş ve Tanımlar

Çocuk istismarı ve ihmali önemli bir küresel halk sağlığı sorunudur. Çocukta fiziksel veya duygusal zarara, cinsel sömürüye, ağır bir yaralanma riski ve hatta ölümlen sonuçlanabilen bir eylem ve/veya eylemsizlik olarak tanımlanmaktadır. Çocuğa kötü muamele olarak tanımlanan çocuk istismar ve ihmali daha iyi anlamak adına yapılan sınıflandırmalarda farklı kaynaklarda çeşitli kategoriler oluşturulsa da temel olarak; fiziksel istismar, duygusal istismar, cinsel istismar ve ihmal olarak gruplandırıldığını görmekteyiz. İhmal, çocuğa kötü muamelelerin en yaygın şekli olmakla birlikte yetersiz sağlık bakımı, eğitim, denetim ve giyim ile yiyecek gibi temel ihtiyaçların karşılanamaması şeklinde görülebilmektedir. Fiziksel istismar dayak, ısırma gibi şiddet eylemlerini, psikolojik istismar ise sözel taciz, aşağılama ve çocuğu korkutan veya teröze eden eylemleri içerebilmektedir. Asıl konumuz olan çocuk cinsel istismarı gelişimsel olarak olgunlaşmamış, bağımlı olarak nitelendirilen çocuk ve ergenlerin tam olarak anlayamadıkları, rıza gösteremedikleri cinsel faaliyetlere dahil edilmesi olarak tanımlanabilmektedir (1).

Kişinin fiziksel, duygusal, sosyal ve bilişsel davranışlarının şekillendiği çocukluk çağı, bireyin yaşamında bulunan diğer dönemlere istinaden daha fazla dikkat göster-

¹ Uzm. Dr., Mersin Şehir Eğitim ve Araştırma Hastanesi, Adli Tıp Birimi, kartalyulug@hotmail.com

² Prof. Dr., Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp AD., halisdokgoz@gmail.com

fazla çalışma yapılarak değerlendirilmesi gerektiği belirtilmektedir (38).

Problemlerli internet kullanımının cinsiyetler arası farklılığı hususlarında yapılan araştırmalarda cinsiyetle birlikte kişilerdeki farklı mizaç, davranış ve çevresel özelliklerin önemli olduğunu, eşlik eden ruh sağlığı sorunlarının ifade edilmesinde cinsiyet farklılıklarının bulunduğunu, kadın cinsiyette genellikle duygusal sorunlar ön plana çıkarken, erkek cinsiyette ise davranış sorunları ön plana çıktığı belirtilmektedir. Erkek cinsiyet olumsuz davranışları engellemede, dürtüleri kontrol etmede ve olumsuz duyguları düzenlemede zorluklar yaşayabileceği belirtilmektedir. İnternet kötüye kullanımı bu tür psikolojik semptomları daha da derinleştirerek internet bağımlılığına neden olabilmektedir. Bu gibi nedenlerle, psikolojik belirtilerin erken dönemde tespit edilmesi internet bağımlılığının önlenmesinde etkili olabileceği düşünülmektedir (39).

Sonuç olarak çocuk cinsel istismar ile başvuran olgularda internet bağımlılığı ve siber mağduriyetin belirlenmesi özellikle psikiyatrik hastalıklar başta olmak üzere hem etkin tedavi açısından hem de risk faktörlerine yönelik önleyici stratejilerin geliştirilebilmesi açısından önemli olduğunu düşünmekteyiz.

KAYNAKLAR

1. Gonzalez D, Bethencourt Mirabal A, McCall JD. Child Abuse and Neglect. 2022 Jul 4. In: StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2023 Jan-. PMID: 29083602.
2. Türk Dil Kurumu Sözlükleri, www.tdk.gov.tr, Erişim tarihi: 15.03.2023
3. Ahn YD, Jang S, Shin J, Kim JW. Psychological Aspects of Child Maltreatment. J Korean Neurosurg Soc. 2022 May;65(3):408-414. doi: 10.3340/jkns.2021.0300. Epub 2022 Apr 29. PMID: 35508958; PMCID: PMC9082119.
4. T.C. Resmi Gazete Türk Ceza Kanunu. 12 Ekim 2004. Sayı:25611 Kanun No: 5237
5. <https://www.unicef.org/turkey/çocuk-haklarına-dair-sözleşme> Erişim tarihi 15.03.2023
6. Melmer MN, Gutovitz S. Child Sexual Abuse And Neglect. In: StatPearls. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; August 29, 2022.
7. Fluyau D, Charlton TE. Addiction, StatPearls [Internet]. Treasure Island (FL): StatPearls Publishing; 2019 87 <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/books/NBK549783/> Erişim tarihi: 30.04.2023
8. WHO, 2014, Public Health Implications of Excessive Use of the Internet, Computers, Smartphones and Similar Electronic Devices Meeting report, Japan, p: 11-13
9. Dönmez YE, Soylu N. The Relationship between Online Sexual Solicitation and Internet Addiction in Adolescents. J Child Sex Abus. 2020;29(8):911-923. doi:10.1080/10538712.2020.1841355
10. Pawlikowski M, Altstötter-Gleich C, Brand M. Validation and psychometric properties of a short version of Young's Internet Addiction Test. Comput Human Behav 2013; 29(3):1212-1223
11. Young SK. The evolution of Internet addiction, Addictive Behaviors 2015;64:229-230
12. Gergely F. Internet Addiction. Life (Basel). 2022 Jun 9;12(6):861. doi: 10.3390/life12060861. PMID: 35743892; PMCID: PMC9224971.
13. Vasudevan K, Fung DSS. Editorial: Internet Addiction & Gaming Disorders in Children and Adolescents. Front Psychiatry. 2022 Mar 15;13:870177. doi: 10.3389/fpsy.2022.870177.

- PMID: 35370844; PMCID: PMC8964974.
14. <https://www.statista.com/statistics/617136/digital-population-worldwide/> Erişim Tarihi: 30.05.2023
  15. Endomba FT, Demina A, Meille V, et al. Prevalence of internet addiction in Africa: A systematic review and meta-analysis. *J Behav Addict.* 2022;11(3):739-753. Published 2022 Aug 19. doi:10.1556/2006.2022.00052
  16. Arıcak OT, Tanrıku T, Kınay H. Siber Mağduriyet Ölçeği'nin İlk Psikometrik Bulguları. *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi* 2012;2(11):1-6
  17. Hilt RJ. Cyber Bullying: What's a Parent to Do?. *Pediatric Annals* 2013;42(12):481
  18. Young SK. Internet addiction: The emergence of a new clinical disorder. *Cyberpsychol Behav* 1996; 3:237-244.
  19. Hekim Ö, Göker Z, Aydemir H, Çöp E, Dinç G, Üneri Ö. Ergenlerde internet bağımlılığı ve psikopatoloji ile ilişkisi: Kesitsel bir çalışma. *Klinik Psikiyatri Dergisi* 2019; 22:329-337
  20. American Psychiatric Association. Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.). <https://www.psychiatry.org/patients-families/internet-gaming> Erişim Tarihi: 18.03.2023
  21. WHO, 2014, Internet-related Health Problems, Public Health Implications of Excessive Use of the Internet, Computers, Smartphones and Similar Electronic Devices Meeting report, Japan, 61-70
  22. Gardner MJ, Thomas HJ, Erskine HE. The association between five forms of child maltreatment and depressive and anxiety disorders: A systematic review and meta-analysis. *Child Abuse Negl.* 2019; 96:104082.
  23. Marin MG, Nuñez X, de Almeida RMM. Internet Addiction and Attention in Adolescents: A Systematic Review. *Cyberpsychol Behav Soc Netw.* 2021 Apr;24(4):237-249. doi: 10.1089/cyber.2019.0698. Epub 2020 Oct 28. PMID: 33121255.
  24. Chi X, Liu X, Guo T, Wu M, Chen X. Internet Addiction and Depression in Chinese Adolescents: A Moderated Mediation Model. *Front. Psychiatry* 2019;10:816
  25. Zilberman N, Yadid G, Efrati Y, Rassovsky Y. Negative and positive life events and their relation to substance and behavioral addictions. *Drug and Alcohol Dependence* 2019;204
  26. Yen CF, Chou WJ, Liu TL, et al. The association of internet addiction symptoms with anxiety, depression and self-esteem among adolescents with attention-deficit/hyperactivity disorder. *Compr Psychiatry* 2014;55(7):1601-8.
  27. Aydın Görücü R. Dikkat eksikliği hiperaktivite bozukluğu olan çocuk ve ergenlerin siber zorbalık ve mağduriyeti ile ilişkili etmenlerin araştırılması (Tıpta Uzmanlık Tezi). Ankara, Ankara Üniversitesi, 2016.
  28. Smith PK, Mahdavi J, Carvalho M, Fisher S, Russell S, Tippett N. Cyberbullying: Its nature and impact in secondary school pupils. *Journal of Child Psychology and Psychiatry* 2008;49(4):376-385.
  29. Beran T, Li Q. Cyber-harassment: a study of a new method for an old behavior. *J Educat Computing Res.* 2005, 32: 265-277.
  30. Nikolaidis, G., Petroulaki, K., Zarokosta, F. et al. Lifetime and past-year prevalence of children's exposure to violence in 9 Balkan countries: the BECAN study. *Child Adolesc Psychiatry Ment Health* 12, 1 (2018).
  31. Lev-Wiesel, R., Eisikovits, Z., First, M. et al. Prevalence of Child Maltreatment in Israel: A National Epidemiological Study. *Journ Child Adol Trauma* 11, 141-150 (2018).
  32. Werner J, Werner MC. Child sexual abuse in clinical and forensic psychiatry: a review of recent literature. *Curr Opin Psychiatry.* 2008 Sep;21(5):499-504. doi: 10.1097/YCO.0b013e-328305e4b0. PMID: 18650695.
  33. Adams JA, Farst KJ, Kellogg ND. Interpretation of Medical Findings in Suspected Child Sexual Abuse: An Update for 2018. *J Pediatr Adolesc Gynecol.* 2018 Jun;31(3):225-231. doi:

- 10.1016/j.jpag.2017.12.011. Epub 2017 Dec 30. Erratum in: *J Pediatr Adolesc Gynecol*. 2018 Dec;31(6):655. PMID: 29294380.
34. Cross, T. P., & Schmitt, T. (2019). Forensic medical results and law enforcement actions following sexual assault: A comparison of child, adolescent and adult cases. *Child Abuse & Neglect*, 93, 103–110.
  35. Gallion HR, Milam LJ, Littrell LL. Genital Findings in Cases of Child Sexual Abuse: Genital vs Vaginal Penetration. *J Pediatr Adolesc Gynecol*. 2016;29(6):604–611.
  36. Smith TD, Raman SR, Madigan S, Waldman J, Shouldice M. Anogenital Findings in 3569 Pediatric Examinations for Sexual Abuse/Assault. *J Pediatr Adolesc Gynecol*. 2018;31(2):79–83.
  37. Murray LK, Nguyen A, Cohen JA. Child Sexual Abuse. *Child Adolesc Psychiatr Clin N Am*. 2014;23(2):321-37
  38. Yuluğ E. Cinsel istismara uğrayan çocuklarda internet bağımlılığı, siber mağduriyet ve psiko-sosyal değerlendirme (Tıpta Uzmanlık Tezi). Mersin, Mersin Üniversitesi, 2020.
  39. Trumello C, Vismara L, Sechi C, Ricciardi P, Marino V, Babore A. Internet Addiction: The Role of Parental Care and Mental Health in Adolescence. *Int J Environ Res Public Health*. 2021 Dec 7;18(24):12876. doi: 10.3390/ijerph182412876. PMID: 34948485; PMCID: PMC8700934.
  40. Kıyıkın Topataş F. Uyuşturucu Madde Kullandığı İddiası ile Çukurova Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalına Gönderilen Olguların Değerlendirilmesi (Tıpta Uzmanlık Tezi). Adana, Çukurova Üniversitesi, 2019.
  41. Çaylı E. 2006 – 2010 Yılları Arasında Süleyman Demirel Üniversitesi Tıp Fakültesi Adli Tıp Anabilim Dalına Başvuran Vakalarda ve Ülke Geneline Cinsel Saldırı ve İstismar Olgularının Ruh Sağlığı Açısından Değerlendirilmesinde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri (Tıpta Uzmanlık Tezi). Isparta, Süleyman Demirel Üniversitesi, 2011.
  42. Koçak U, Alpaslan AH. Cinsel İstismara Uğrayan Çocuk ve Ergenlerin Sosyodemografik Özellikleri ve Ruhsal Değerlendirmesi. *Adli Tıp Bülteni* 2015; 20(1): 27–33.